

NORGE BYGGER FOR BILEN:
1.000 kilometer nye veier på åtte år
SAMFUNN side 10-11

MANDAG 16. SEPTEMBER 2013

Dagsavisen

ÅRGANG 128 UKE 38 NR. 213 LØSSALG kr 25,-

” DAGENS MENING:
Det er ikke sentrumpartiene,
men Frp som er Høyres
viktigste allierte.
LEDER side 2

**Da kirken
hans ble
terrormål**
Bragg Armond (68)
minnes borgerretts-
kamper i USA for
50 år siden
VERDEN side 14-15

**Opprørt av
Mamma
Mia-
effekt**
Forfatter
Victoria
Hislop
INTERVJU
side
20-21

Morten Berre
VIF slo
Brann 4-3

**Ellevill
fotballfest**

SPORT side 26-27

Barnnehagen avgjør skole- resultatene

UAVHENGIG AV BAKGRUNN:
Barn som har gått i gode
barnehager, presterer bedre
på skolen enn andre barn.
SAMFUNN side 6-7

ILLUSTRASJONSFOTO: HILDE UNOSEN

7 028190 002058

SAMFUNN

Siktet for overgrep
mot 15 personer

En 56 år gammel overgrepssiktet lege fra Oslo kan risikere å bli sittende i varetekt i halvannet år før saken starter i Oslo tingrett. Legen er siktet for seksuelle overgrep, foreløpig mot 15 ungdommer, og for å ha fotografert en del av overgrepene, skriver Aftenposten. Legen ble pågrepet i sin leilighet på Majorstuen i juni i fjor etter at en 15 år gammel gutt anmeldte legen for voldtekt. Undersøkelser i leiligheten førte politiet fram til det som skal være overgrepssbilder av flere andre ungdommer. Politiet tror legen blandet dop i drikkevarer han serverte før han forgrep seg. (NTB)

Kvinne angrepet
av fremmed mann

En kvinne gikk tur med sin søster i Årnes i Akershus da en fremmed mann angrep henne med kniv og forsøkte å stikke henne i magen. – Han forsøkte, helt umotvært, å stikke henne i magen. Hun klarte å vri seg unna og ta seg for med hendene, slik at han ikke traff magen, sier Svein Arvid Hallås, operasjonssleder i Romerike politidistrikt, til Romerikes Blad. Knivstikkingen skjedde like ved Årnes i Nes kommune. Et vitne varslet politiet, som ikke lenge etter pågrep en 33 år gammel mann som er en kjenning av politiet. Kvinnen fikk et kutt i hånden og ble kjørt til legevakten. (NTB)

I respirator med
alkoholforgiftning

Tre ungdommer ble natt til i går sendt til sykehuset i Levanger med alvorlig alkoholforgiftning. Politiet tror det skyldes tilfældigheter. Ungdommene er fra Innherredsområdet i Nord-Trøndelag og hadde drukket vodka lørdag kveld, skriver Trønder-Avisa. De var ikke på samme fest, og politiet undersøkte i går om hendelsene skyldes at det er giftig sprit i omløp, eller om det kan er tilfældig at ungdommene ble forgiftet samme kveld. (NTB)

God barnehage

SOSIAL UTJEVNING: Om barnet ditt går i en kvalitetsbarnehage, er av avgjørende betydning for prestasjonene på skolen senere.

■ KARIN LILLIAN FLADBERG

– Dette er svært solide funn basert på barnehageforskning som går utempå det meste både i omfang og kvalitet, sier professor Arne Holte, assisterende direktør i Nasjonalt folkehelseinstitutt.

Han mener den nyeste forskningen fra England og USA bør få betydning for debatten om barnehage og skole her hjemme.

STOR GEVINST

Den norske barnehagedebatten har lenge dreid seg om hvorvidt det er bra eller dårlig for barn under ett til to år å være i barnehage, og dermed om

lange dager er direkte skadelig. Nye forskningsresultater – også fra Norge – legger langt på vei denne ballen død.

Tidspunkt for barnehagestart ser ikke ut til å ha betydning verken for afterdsutvikling eller senere skoleprestasjoner. Hvor mange timer i uka barnet er i barnehagen, ser heller ikke ut til å ha noen betydning for barnets utvikling – selv om det kan være individuelle variasjoner.

Derimot har forskerne funnet en helt annen faktor som har avgjørende betydning – kvaliteten på barnehagetilbudet:

■ **Bedre karakterer:** Jo bedre barnehagetilbud barna har hatt, desto bedre skolerestultater får de både på

kort og lang sikt. Det vanlige er 10–20 prosent forskjell i skoleprestasjoner. I barnehager med topp kvalitet fra tre års alder, er gevinsten mye større.

■ **Lærer lettere:** Det viser seg at barnehager med høy kvalitet har varig positiv effekt på barnas læringsevne. Kvaliteten har også innvirkning på sosiale atferd, språkutvikling og senere ferdigheter i matematikk.

■ **Økonomisk lønnsomt:** I USA gir høykvalitetsbarnehager fra tre års alder en reell avkastning tilsvarende 1,8 millioner kroner per barn, viser forskning. Bedre skoleprestasjoner, mindre spesialundervisning, høyere utdanning og bedre familieinntekt, er noe av gevinsten.

PÅVIRKER FRAFALL

– Den positive effekten er aller størst for barn fra familier med lav utdanning og inntekt. Funnene viser at barnehagen har en unik posisjon for å få til sosial utjevning – noe vi vet at

VIKTIG START: Kvaliteten på barnehagen er viktig for barnas senere skoleprestasjoner, viser forskning. Her baker barn i Askehladden barnehage på Torshov i Oslo brød.
FOTO: HILDE UNOSEN

«Det er rimelig å tenke at det også i Norge er en stor samfunnsmessig gevinst i det å satse på kvaliteten i barnehagetilbudet.»

Henrik Daae Zachrisson, forsker

SUKSESS- BARNEHAGEN

Basert på tjugengjenglig forskning er følgende faktorer avgjørende for å skape en barnehage av høy kvalitet:

- God og tydelig ledelse.
 - Antall barn per voksen i hele barnehagens åpningsstid.
 - Pedagogisk kompetanse hos ansatte.
 - Sensivitet og stabilitet i personalet.
 - Størrelsen på barnegruppene (uavhengig av voksentettheten).
 - Bruken av pedagogiske programmer.
 - Gode og nære prosesser mellom barn og voksne.
 - Andelen mannlige ansatte.
 - Andelen minoritetsspråklige voksne hvis barnehagen har minoritetsspråklige barn.
 - Åpningsstider.
 - Hvilke kurs og andre tjenester barnehagen tilbyr foreldrene.
- Kilder: Nasjonalt folkehelseinstitutt (FHI)/Zachrisson, H.D. (2012), Sjøva, K. (2011), Jøfse, S. R. (2011), Penna, R. C. (2009), Heckman, J. (2006), Haveres & Mogsstad (2010)

gir skolegevinst

norsk skole sitter med, sier Arne Holte i Folkehelseinstituttet.

Han utelukker ikke at barnehager med høyst kvalitet virker som en buffer mot senere frafall i videregående skole. Rett og slett fordi de svakeste barna da slipper å stille med et handikap når de begynner på skolen.

– Men også barn i familier med høyt utdannede foreldre har stor effekt av kvalitetsbarnehager – cirka 75 prosent av barn fra lavinntektsfamilie, sier Holte.

Henrik Daae Zachrisson er barnehageforsker ved Atferdscenteret i Oslo. Han mener forskningsresultatene fra USA og England har overføringsverdi.

– Selv om vi foreløpig ikke har norsk forskning som dokumenterer dette, mener jeg det er rimelig å tenke at det også i Norge er en stor samfunnsmessig gevinst i det å satse på kvaliteten i barnehagetilbudet i kjølvannet av fullbarnehagedekning, sier Zachrisson.

«Også barn i familier med høyt utdannede foreldre har stor effekt av kvalitetsbarnehager.»

Arne Holte, direktør FHI

En norsk undersøkelse basert på registerdata fra barnehageutbyggingen på 70-tallet, har allerede vist at barn som gikk i barnehagen på 70-tallet, jevnt over hadde 3–5 prosent høyere lønn som 25-åring, sammenlignet med dem som ikke hadde gått i barnehage. Unntaket var dem med aller høyest lønn.

TROSSER UNICEF

En norsk undersøkelse basert på registerdata fra barnehageutbyggingen på 70-tallet, har allerede vist at barn som gikk i barnehagen på 70-tallet, jevnt over hadde 3–5 prosent høyere lønn som 25-åring, sammenlignet med dem som ikke hadde gått i barnehage. Unntaket var dem med aller høyest lønn.

Ifølge Zachrisson er det spesielt tre forhold som han mener bør endres i norske barnehager, basert på det vi vet fra forskning:

- At 3-åringene får være i de minste barnegruppene til de fyller 4 år og ikke flyttes når de er to, slik mange opplever i dag.
- At loven setter en maksimumsgrense for størrelsen på barnegruppene uavhengig av voksentettheten (9 for de små/18 for de store).
- At Norge som et minimum må følge Unicefs råd om at minst halvparten av de ansatte i barnehagen skal ha førskolepedagogisk utdanning – og ikke bare en tredjedel slik praksis er i dag.

– Dette vil være et betydelig kvalitetsløft for norske barnehager, fastslår forsker Henrik Daae Zachrisson ved Atferdscenteret.

karin.falberg@dagsavisen.no

REAGERER: Frp-leder Siv Jensen og hennes partifeller mener de er blitt framstilt på en «urimelig» måte i internasjonale medier.
FOTO: NTB SCANPIX

Frp frir til utlandet

PRESSEKONFERANSE: Fremskrittspartiet har nå invitert internasjonale medier til en pressekonferanse i Oslo i morgen for å ta til motmæle mot måten partiet er blitt omtalt på.

■ JOHAN FALNES

Pressekonferansen skal holdes i morgen klokka 12 i Fremskrittspartiets hovedkvarter i Karl Johans gate. Både nestleder Kelli Solvik-Olsen og Frp-leder Himanshu Gulati vil være til stede.

Bakgrunnen er den «urimelige» koblingen flere utenlandske medier har gjort mellom Frp og terrorrådet Anders Behring Breivik.

«Han var en gang et medlem, men trakk seg ut fordi han ikke fikk noen støtte for sine synspunkter i partiet», skriver Frp i en pressemelding.

MISLIKER MERKELAPPER

I pressemeldingen fastslår Frp samtidig at det er «urimelig og ukortfekt» å bruke betegnelser som «ytre høyre», «høyrepopulistisk og «xenofobisk» om partiet.

«Vi er et pragmatisk, klassisk liberalt/liberaliserende parti som fremmer lavere skatter, fritt valg i helse og utdanning og et nytt anker i den økonomiske politikken, og som er sterkt for globalisering og internasjonalt samarbeid. Hjørnesteiner i vår utenrikspolitikk er forsvaret for menneskerettigheter, demokrati og frihandel», forteller Frp om seg selv.

Frp fastslår videre at det er stor forskjell på å være for en streng innvandringspolitikk og på å være innvandringsfjendtlig.

Fremskrittspartiet har kjempet for en kontrollert og begrenset innvandring, men aldri for full stans i innvandringen, forklares det.

KARTLEGGING

Utenriksdepartementet har tidligere i uka kartlagt hvordan utenlandske medier har skrevet om valget i Norge. Gjennomgangen viser at pressen i 12 av 19 land knytter Frp til Breivik, meldte Dagbladet før helgen.

UD-rapporten bygger på innsendte landrapporter etter valget.

Ifølge rapporten inneholder mediernes dekning som oftest ingen direkte faktatafell. «Men framstillinga av Frp kan likevel sees som til dels spekulativ når partiet knapt blir nevnt uten av Anders Behring Breivik også blir omtalt som tidligere partimedlem», fastslås det.

I noen tilfeller blir det ifølge UD skapt et indirekte inntrykk av at Frp «har lignende synspunkter» (NTB) Breivik.